

Zaspałem... nie złożyłem odwołania do urzędu, co teraz?

Czasami zdarza się nam o czymś zapomnieć lub przeoczyć sprawę do załatwienia i dopóki taka sytuacja dotyczy drobnych, bieżących spraw życia codziennego, w zasadzie możemy spać spokojnie. Gorzej, gdy okaże się, że nie dopełniliśmy innego, ważnego obowiązku, bo to może wpłynąć na nasze finanse, karierę, a nawet doprowadzić do utraty pracy.

Co zrobić, kiedy nie dopełnimy w terminie urzędowego obowiązku, który wynikał z wysłanego do nas pisma - postanowienia czy decyzji administracyjnej lub gdy nie zareagujemy w porę na sądowe pismo, czy np. na toczące się postępowanie egzekucyjne? Co zrobić, gdy o takich właśnie sytuacjach nie mieliśmy pojęcia, nie zdawaliśmy sobie sprawy, że w ogóle się toczą do momentu, aż dowiedzieliśmy się o nich, często zupełnie przypadkiem, i wydaje się, że już jest za późno? Jeśli już dojdzie do takiej sytuacji, ważne aby niedopełnienie lub opóźnienie w wykonaniu takiej czynności nie nastąpiło z naszej winy. Co to znaczy? Jaki ma wpływ na dalsze losy urzędowego postępowania?

O ile dość uważnie zwracamy uwagę na istotne elementy naszego życia, na pracę, która pozwala nam godnie żyć, na to czy otrzymaliśmy na czas pensję i czy jest ona w prawidłowej wysokości, to o wiele łatwiej i częściej zapominamy o innych, równie ważnych, choć na pozór mniej istotnych rzeczach, np. dopełnieniu wciąż aktualnego obowiązku meldunkowego, a raczej wymeldowaniu się z nieaktualnego miejsca pobytu z jednoczesnym wskazaniem nowego miejsca zamieszkania organom państwowym. Pomocne może okazać się nawet podanie tylko nowego adresu do korespondencji. Bo to właśnie ten oto wydawałoby się na pozór dość błahy jak na dzisiejsze czasy powód pozwoli nam w przyszłości uniknąć sytuacji, kiedy o jakimś postępowaniu dowiemy się już po fakcie.

No właśnie, czasami o toczącym się wobec nas lub w związku z posiadaniem przez nas majątkiem postępowaniu administracyjnym lub sądowym dowiadujemy się dopiero w momencie, kiedy zauważymy, że spotkało nas coś niecodziennego, np. blokada na rachunku bankowym. A to wszystko dlatego, że cała kierowana do nas korespondencja z organu państwowego, urzędu lub sądu wysyłana była na nieaktualny od wielu lat adres poprzedniego miejsca zamieszkania. Przypadek sprawia, że często nie wiemy, z czym mamy do czynienia i co w związku z tym możemy zrobić. Niestety, czasami może być już za późno na jakikolwiek ruch. Co wtedy?

Tu właśnie z pomocą przychodzi nam instytucja przywrócenia terminu do dokonania określonej czynności prawnej. Czym zatem jest owo przywrócenie terminu, do czego służy, komu przysługuje i jak można tego dokonać? W związku z tym, że przekroczenie terminu bądź w ogóle jego niedopełnienie pociąga za sobą daleko idące konsekwencje prawne, ale nie tylko, bo równie dobrze mogą to być rozległe skutki finansowe dla strony postępowania sądowego lub postępowania administracyjnego, przepisy prawa przewidują możliwość przywrócenia terminu przez sąd lub inny organ, np. administracyjny.

Przepisy prawa cywilnego instytucję przywrócenia terminu przewidują w art. 168 i następnych artykułach kodeksu postępowania cywilnego, a w postępowaniu administracyjnym tę samą instytucję - w art. 58 kodeksu postępowania administracyjnego. Zarówno przepisy cywilne, jak i administracyjne określają, iż przywrócenie terminu jest możliwe pod pewnymi warunkami.

W sytuacji, gdy dojdzie już do uchybienia terminu, strona, aby mogła zwrócić się o jego przywrócenie, musi przede wszystkim wykazać, że uchybienie terminu nie było przez nią zawinione, a także uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające wniosek. Istotne, aby powyższego dokonać w przewidzianym przepisami terminie. Powyższy wniosek należy złożyć w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminowi, nie później niż po roku od jego uchybienia. Tylko w wyjątkowych sytuacjach, po upływie roku taki termin może zostać przywrócony. Należy również pamiętać, że jednocześnie z wniesieniem podania należy dopełnić czynności, dla której określony był termin. Samo

przywrócenie terminu do złożenia prośby o przywrócenie terminu do dokonania określonej czynności jest niedopuszczalne.

Wypada dodać, że przywrócenie terminu jest instytucją procesową mającą na celu ochronę jednostki przed negatywnymi skutkami uchybienia terminu dla podjęcia czynności procesowej przez stronę lub uczestników postępowania. Pozwala bowiem na usunięcie niekorzystnych dla strony skutków procesowych uchybienia terminom ustawowym lub sądowym w wypadkach, w których nastąpiło to bez winy strony.

Powyższej instytucji nie można stosować do terminów materialno-prawnych, np. do zmiany terminu rozprawy, ma ona bowiem wyłącznie zastosowanie do terminów procesowych i to terminów dokonania czynności procesowych, takich jak terminu do złożenia odwołania.

Takie właśnie zastosowanie instytucji przywrócenia terminu, czyli tylko do terminów procesowych, podkreślił NSA w wyroku z 24.11.1994 r., (SA/KA 1230/94), stwierdzając, iż „Instytucja przywrócenia terminu przewidziana w art. 58 i art. 59 KPA jest instytucją prawa procesowego. Na podstawie tych przepisów mogą być przywracane terminy przewidziane przepisami należącymi do prawa procesowego, a nie prawa materialnego. Instytucja przywrócenia uchybionego terminu ma bowiem na celu usunięcie ujemnych następstw procesowych, wynikłych w następstwie uchybienia terminu procesowego”.

Jak wskazuje orzecznictwo sądów polskich, nadzwyczajność przywrócenia terminu przejawiać się może w tym, że jego skutkiem jest zaburzenie porządku czynności procesowych i podważenie ich nieodwracalności. Ponieważ instytucja przywrócenia terminu wprowadza swoistą niepewność do postępowania cywilnego i może prowadzić nawet do uchylenia prawomocności orzeczeń.

Zatem, kiedy już w jakiś sposób dowiedziałeś się o prowadzonym w stosunku do ciebie postępowaniu administracyjnym bądź sądowym i o ile nie zawiniłeś przy jego uchybieniu, masz szansę na ochronę swoich praw dzięki tejże instytucji.

Istnieją jednak sytuacje, w których przywrócenie terminu jest niedopuszczalne. Taką sytuację ustawodawca określił w art. 170 kodeksu postępowania cywilnego. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do złożenia środka odwoławczego od wyroku orzekającego unieważnienie małżeństwa lub rozwód albo ustalającego nieistnienie małżeństwa, jeżeli choćby jedna ze stron zawarła po uprawomocnieniu się wyroku nowy związek małżeński.

Tomasz Oleksiewicz

fot. [pixabay.com/CC0](https://pixabay.com/)